

Документи

Извјештај штаба 27. НОУ дивизије
Штабу 3. корпуса НОВ Југославије, 5. новембра 1943.

Штаб
XXVII Н.О.У.Дивизије
5. 11. 1943.

Предмет: Поднос Извјештаја о
акцијама у времену од 15. 10.
до 31. 10. 1943.

ШТАБУ III КОРПУСА Н.О.У.Д.

За време од 15. до 31. октобра о.г. јединице ове дивизије извршиле су акције како слиједи:

4) 19. Бирчанска бригада.

У времену од 24. октобра дејствовала је као самосталан Бирчански Одред, кога је дана у Власеницама извршено свечано проглашење бригаде.

25. октобра бригада је извршила покрет из Власенице правцем Тугово - Краљево Поље гдје је закончила.

26. октобра бригада је без једног батаљона извршила претрес села Трешњевац - Бубући - Подчардак - Балваринов Ст и Наранцићи, којом је приликом нађено нешто оружја и опреме. Истовремено врше реквизиције стоке од народних непријатеља у осталим селима.

27. октобра бригада је извршила претрес села Црна Ријека и овом приликом заробила 4 четника из »Височке« четничке бригаде. Други батаљон ове бригаде налазио се на просторији с. Побратци - с. Сјерци, са задатком заштите правца од Соколовића као и заштите болнице и штаба дивизије.

28. октобра бригада се је са досадање просторије вратила у Власеницу са задатком да на просторији Цапарди - Сребреница затвори правац од Зворника преко Цапарди за Тузлу односно преко Дрињаце за Власеницу.

Од 28. до 31. октобра бригада је била размјештена на просторији Пожарница - Зворник са првим и другим батаљоном, и трећим батаљоном на просторији Касаба - Побуће, са задатком извињања у правцу Дрине, рушења комуникације на овом сектору и чишћења четника у рејону Залиња.

У овом периоду од 15. до 31. октобра бригада није имала сукоба са непријатељем, а у току акција извиђања и претреса села и кућа народних непријатеља заплијењена је: једна пушка, 1 пиштољ, 2 бомбе, 55 метка, 3 опасача и 1 двоглед.

Смрт фашизму - слобода народу!

Политкомесар,
Ацо (*Хасан Бркић*)

(м.п.)

Командант, мајор
Косорић Перо

АВЈЈ, Фонд НОП-а
Кут. 1111, рег. бр. 6-2

Обавјештење штаба 19. бригаде о иредвиђејој акцији за чишћење четника

Штабу 3. корпуса НОВ Југославије, 28. новембра 1943.

ШТАБ

19. БИР. НОУ БРИГАДЕ

28-Х1-1943.Г.

Положај

ШТАБУ III КОРПУСА НОВЈ

Положај

По прикупљеним податцима о четничким бандама, јединице ове бригаде извршиће чишћење сектора Папрача - Каменица и то у току ноћи 28-9. о.м.

Непријатељ се налазио у селима Калабаче - Лемића Брдо и сјеверно од Каменице у с. Кукољи.

Чишћење ових села извршиће се у двије колоне: I батаљон из с. Марковића - Петровића Гај - Веља Глава - Кукољи - Лемића Брдо.

III батаљон (без једне чете) појачан једном четом II батаљ. правцем: Подборогово - Видаковићи - Папрача - Калабаче - Лемића Брдо.

У акцији ће узети учешћа једна чета Бирчанског НОП одреда.

Било би пожељно када би извјесне снаге Пратећег батаљона тога Штаба извршиле покрет 29-30 о.м. преко Шадића, шуме Потаајник и извршиле препад на с. Смршањ - Брњач и преко Коријена у Шековиће - Власеницу. Села Смршањ - Корије - Брњач су скрившта бандита у тешким ситуацијама, те претпостављано да би се ту могле скрити разбијене групе послје нашег чишћења.

Ми ћемо, поставити засједе на газу Дрињаче испод села Смршањ и југозападно од Коријена под к. 444.

По завршеној акцији поднијећемо извјештај.

На том сектору задржаћемо се од 1-2-ХИ о.г.

С молбом на знање.

Смрт фашизму - слобода народу!

Политкомесар.

Раде Јакшић

(М.П.)

Командант:

Војко Илић

Зборник НОР-а
Том IV, књ. 19,
стр. 413-414

Наређење штаба 3. корпуса НОВ Југославије Штабу 19. бирчанске НОУ бригаде за затварање правца од Прњавора и Цапарда према Шековићима 2. децембра 1944.

ШТАБ

III КОРПУСА НОВ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Стр. пов. број: 115/43

2. XII. 1943. г.

ШТАБУ XIX БИРЧАНСКЕ БРИГАДЕ

Пололсај

Задатак ваше бригаде (без једног батаљона) биће да на простору Ракино Брдо - Кусоње затварате правце од Прњавора и (с.) Цапарде према Шековићима. Пошто се је »зелени кадар« - Усташе - концентрисао на простору Прњавор - Међаш, чија јачина износи око 400-500 бораца, будите активни према њима, као и на правцу Цапарде - Зворник. Ваш батаљон који је извршио покрет према Сребреници, са задатком чишћења »зеленог кадра«, мора бити покретљив, а исто повремено смјењивати.

Према предњем, а до даљег наређења, ваша ће бригада оперисати на подручју Дрињача - Зворник - Цапарде, а једним батаљоном и до Сребренице. Према томе, конкретно према ситуацији, тај ће Штаб доносити одлуке у смислу извођења акција против четника и »зеленог кадра« на поменутој просторији.

У свакој акцији ангажујте и дио Бирчанског партизанског одреда са позивом на ово наређење. У крајњем случају дијелове Бирчанског одреда можете употријебити за затварање поменутих праваца према Шековићима, кад главнина ваше бригаде буде на задатку даље од простора Ракино Брдо - село Кусоње.

Одржавајте тијесну везу са Тузланским партизанским одредом, који ће се помјерити на просторију Бурђевик - Башиговци - Живице, пошто је XVIII Хрватска бригада добила задатак да ту просторију напусти и изврши напад на Кладањ.

Извјестите нас о вашој акцији коју сте изводили 29. на 30. ов.мј. против четника на простору Папраче. Истовремено нас обавијестите о вези са XVI Војвођанском дивизијом, као и колико сте избјеглица пребацили према Мајевици.

Смрт фашизму - слобода народу

Политкомесар:

Начелник Штаба
пуковник
В

Командант,
генерал-мајор:
К

Зборник НОР, ТОМ
IV, кв. 20, стр. 28-29.

Наређење штаба 3. корпуса НОВ Југославије Штабу 1. батаљона 19. бирчанске НОУ бригаде за рушење пута Дрињача-Касаба, 5. децембра 1943.

ШТАБ

III КОРПУСА НОВ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Број: сЛ/43
5. XII. 1943. г.
: 9х

ШТАБУ I БАТАЉОНА XIX БИРЧАНСКЕ БРИГАДЕ

Положај

4 ов. мј. непријатељска моторизација на броју од 11 тенкова пробила се је до Нове Касабе. Штаб овог Корпуса о томе није обавијештен и та иста моторизација могла је наћи дијелове Штаба Корпуса у Власеници. Ми смо својевремено наредили III Батаљону ваше бригаде да поруши мост на Дрињачи и изврши рушење на Кашлату. Од истог батаљона добили смо извјештај да је тај задатак извршен. Међутим, колико је извршен - то се видјело 4. ов. мј. приликом продирања непријатељске моторизације без икаквог застоја.

Ваш батаљон у току јучерашњег дана не знамо да ли је прихватио борбу, нити гдје се сада налази. Сматрамо, да је Штаб Батаљона у сваком случају требало обавијестити овај Штаб о ситуацији на правцу Дрињача - Нова Касаба, тј. изнијети нам распоред свога батаљона, податке о непријатељу и предузете мјере у погледу запречавања пута против непријатељске моторизације.

По пријему овог наређења, одмах нас по предњем обавијестите и настојте да пут Дрињача - Касаба на што више мјеста онеспособите за прелаз моторизованих возила, одмах упутите један дио снага у Нову Касабу да испита ко је у њој, јер се нама јављало неко сумњиво лице из Касабе 4. ов. мј. пред вече.

У току данашњег дана у Власеницу ће стићи VI Босанска бригада, коју ћемо вјероватно ангажовати на том правцу. Да ли одржавате везу са Братуначким батаљоном. О свему нам доставите опширан извјештај, а нарочито провјерите да ли непријатеља има у Дрињачи.

Смрт фашизму - слобода народу!

За Штаб
начелник - пуковник
Јово Вукотић

Наређење штаба 3. корпуса НОВ Југославије Штабу 19. бирчанске НОУ бригаде за чишћење просторије Цикоте од четника и за напад на Власеницу, 13. децембра 1943.

ШТАБ

III КОРПУСА НОВ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Стр. пов. бр. 116/43

13. XII. 1943. г.

ШТАБУ XIX БИРЧАНСКЕ БРИГАДЕ

Примили смо ваш извјештај од 11. ов. мј.

Након прикупљених података, ви ћете са вашом бригадом приступити планском чишћењу простора Цикоте од заосталих четничких група. У Цикотама прикупићете податке од наших симпатизера у којим је селима разоружана наша партизанска стража па према истима поступити онако како је то Штабу бригаде усмено речено, сто-постотна конфискација без паљења кућа.

Својим органима настојте да одмах испитате стање код пријатеља у Власеници, те уколико је овај слаб - гарнизон требате га напасти. У противном, уколико су снаге непријатеља јаче, одмах одредите један добар батаљон у чији састав дајте и противоклопну пушку, који ће се батаљон пребацити на простор Нове Касабе са задатком напада на непријатељске дијелове и коморе које пролазе на правцу Дрињача - Власеница. Са главнином бригаде контролишите и вршите нападе на непријатељске дијелове који би се кретали на правцу Власеница - Нова Касаба или покушали продирање према Шековићима. Просторију одредите ви сами.

Нужно је и врло важно да будете стално у контакту са непријатељем како би сазнали његове намјере, те нас хитно обавијестите. Исто тако за нас је нужно потребно сазнати ситуацију и стање непријатеља у Зворнику, као и кретање непријатеља долином ријеке Дрине. У овом смислу ваша об. служба треба да се ангажује што јаче.

У случају напуштања Власенице, ваша бригада остаје са тим истим задатком који сте добили у овом Штабу, тј. да контролишете Сребренички крај, извршите мобилизацију, за шта ће вам служити друг Андрија Факовић, који се налази код вашег I батаљона, те да извршите разоружавање свих оних који нису у тим јединицама, односно одредима. Настојте да што прије остварите везу са Штабом ваше дивизије.

Опет понављамо да најозбиљније поведете рачуна и лично извршите рушење комуникација стварањем барикада од стена и дрвета и то на правцу Власеница - Дрињача и Власеница - Шековићи. За ову сврху можете употребити потребан тим сељака.

До уласка у састав ваше дивизије стално нас обавјештавајте о ситуацији и стању непријатеља на вашем сектору. Одржавајте везу са Бирчанским партизанским одредом преко Шековића и са истим јединицама на простору Кладња. Ову везу одржавајте преко наших стража у Грабовици.

Смрт фашизму - слобода народу!

Политкомесар:

Начелник штаба
пуковник:

Командант,
генерал-мајор

Зборник НОР-а, том IV,
књ. 20, стр. 198-199.

Извјештај штаба 19. бирчанске НОУ Бригаде Штабу 27. НОУ дивизије о стању и дејству јединица на просторији Тузла-Зворник-Сребреница-Власеница-Шековићи, децембра 1943., 1. јануара 1944.

Штаб

ХИХ бирчанске НОУ бригаде

Оп. бр. 1/44. г.

1. I 1944.

Положај

Извод из операциског дневника и извјештај о стању за мј. децемб. 1943.

ШТАБУ 27. НОУ АИВИЗИЈЕ

Положај

У току овога мјесеца бригада се налазила на просторији Тузла - Зворник - Сребреница - Власеница - Шековићи.

Са непријатељским снагама сукобили смо се у офанзиви на територији Спрече 3. децембра 1943. године, водећи борбу и одржавајући контакт ватром до 9. децембра на линији Цапарде - Власеница, затим смо се откинули од непријатеља, одржавајући везу осматрањем непријатељских покрета. Офанзивне акције вршили смо код Нове Касабе. 29. до 31. децембра заузимање Власенице и затварање саобраћаја Нова Касаба - Милићи - Власеница - Хан Пијесак. У току мјесеца извршено је неколико акција на четничке групе.

Непријатељ: Средином мјесеца прошле су честе и јаке колоне непријатељске моторизације из правца Хан Пијесак у правцу Зворника, многобројна пјешадија прошла је, спуштајући се преко планинског вијенца на линији Батура - Жеп - Сикира - Краљево Поље, на цесту Власеница - Милићи - Нова Касаба и Милићи - Сребреница, продужујући у правцу Зворника. Снаге непријатељске моторизације цијенимо на три хиљаде моторних возила а пјешадије око осам хиљада.

Товарна комора (око двије хиљаде товарних грла) прошла је цестом Власеница - Шековићи - Цапарде - Тузла.

Са линије Краљево Поље - Жеравице - Петровићи - Олово спуштале су се многобројне непријатељске колоне у правцу линије Власеница - Шековићи - Борогово, продужујући у правцу Кладањ - Тузла, достижући десним крилом до друма Цапарде - Тузла.

Непријатељска гамад је састављена од Њемаца, Талијана, Черкеза, Пољака, Албанеза и некојих јединица српског поријекла, вјероватно Недићевих плаћеника. Морал код непријатељских војника доста је слаб а пљачкашки дух у јакој мјери развијен. Непријатељска звјерства над цивилним становништвом нису ни овом приликом из-

остала. Убијено је преко 40 цивила и попаљено око 30 у селима општине Тупанари, као и остатци зграда у Шековићима и неколико зграда по Браинцима.

Наша бригада имала је задатак и заштиту болнице бр. 1, као и њену евакуацију, што је у цијелости испунила. За вријеме офанзиве било је појава појединачног дезертерства, не ради страха пред окупаторском снагом него ради спасавања имовине бораца, пошто је непријатељ палио и пљачкао. Морал је очуван и одржан на висини.

Здравствено стање добро, сем лакших обољења нахладе, већих болести није било, као ни заразних. Санитет у бригади је правилно организован. Тој грани поклања се пуна пажња од стране Штаба бригаде, а и одговорна лица залажу се у потпуности. Детаљан извјештај поднијеће референт санитета.

Војна обука: У овоме периоду рађено је са командним кадром, као и борцима према плану и програму израђеном од стране Штаба ове бригаде. У овоме правцу ангажован је друг Крилов.

Политички рад: Политички рад развија се систематски, али доста споро ради недостатка политичких руководиљаца. Осјетан напредак запажа се доласком нових политичких руководиљаца додијељених нам из II крајишке бригаде, као и попуном друговима са курса.

Позадински рад: Културни одбори по јединицама користили су вријеме и задржавање на терену, дајући приредбе у циљу културног подизања наше позадине. Одржато је неколико јавних зборована којима се говорило о нашој НОВ, њеним задацима, као и насталим промјенама у организацији наше више позадинске власти и њеном значају за општи напредак и будућност наших народа.

Иntenдантура: Исхрана јединица врши се по батаљонима. Храна се прикупља на добровољној бази и конфискацијом од народних непријатеља. Организација интендантуре, као и исхрана спроводи се у цијелости у духу наређења В.Ш.

Потребе: Људство је са слабом одјећом и обућом, што ће још дуго остати проблем решавајући се попуњавањем властитих производа. Од наоружања потребно нам је лако аутоматско оружје, као и већи број пушака да се наоружа щудство које се налази у јединицама. Ради недостатка оружја не вршимо масовнију мобилизацију щудства.

Преглед плијена: У току мјесеца заробљено је 18 пушака, 2 пикавца (машинке), 5 револвера, 12 комада бомби, 2 бацача мина 81 мм, 69 мина, око 15.000 метака 7,9 мм, 2700 метака талијанских, око 12.000 метака за »Шмајсер«, 6 мазги, нешто одјеће и обуће и разног пионирског алата.

Непријатељски губици: мртвих 31 и већи број рањених. Од тога 17 Нијемаца, 5 Талијана, 3 четника и 6 зеленокадроваца.

Наши губици: мртвих 4, рањених 7 бораца. Од оружја: 4 пушке. Напомена: По наређењу Штаба XVII, дивизије дато је VI бригади три хиљаде метака, 7,9 мм, 20 комада мина 81 мм, а додијељено им је и 1000 метака за »Шмајсер«. Од расположиве муниције можемо додијелити јединицама наше дивизије по потреби талијанску

пушчану муницију пошто немамо тога оружја, као и већи број муниције за »Шмајсер«.

Политички комесар друг Билић Никола разријешен је дужности и стављен на расположење Штабу бригаде, с тим да се употреби на културни и позадонски рад. На његово мјесто постављен је друг Жарси, који је дошао из II крајишке.

Приликом заузимања Власенице (29. XII 1943) уништена је једна ауто-радионица и један мотоцикл.

Садањи распоред јединица: I. батаљон: Нова Касаба - Милићи, са задатком затварања правца Зворник - Милићи - Сребреница - Власеница; II. батаљон: посада Власенице и затварање правца од Хан Пијеска и Кладња; III. батаљон: на просторији Тупанари - Цикоте, са задатком контроле терена од четничких банди, заштита бригадне болнице, интендантуре и резерва.

Непријатељске снаге: У Кладњу мања посада Њемаца у циљу обезбјеђења цесте Кладањ - Тузла, у Зворнику њемачка команда мјеста око 40 камиона са нешто пјешадије без тенкова. У Тузли мање снаге без офанзивних намјера.

Сребреница - Братунац - Дрињача (легијске и жандармеријске посаде. Јединица VI Бригаде, I. мајевичке и дијелови II мајевичке налазе се привремено на нашем сектору. Једна група бораца II. батаљона XVII. бригаде са политкомесаром налази се у саставу наше бригаде.

Предње се доставља на знање.

Смрт фашизму - слобода народу

Политкомесар.
Раде Јакшић

(М.П.)

Командант
Војко

Зборник НОР-а, Том. IV,
књ. 21, стр. 30-33.

Штаб 27. НОУ дивизије, Штабу 3. корпуса НОВ Југославије, 4. јануара 1944.

ШТАБ
XXVII НОУ ДИВИЗИЈЕ
4. 1. 1944.
Пов. 28-

ШТАБУ III. КОРПУСА Н.О.В.Ј.

Поднашамо 15-дневни извјештај од 1. до 15. децембра 1943. год.

3) XIX. Бирчанска бригада: у времену од 1. до 15. децембра налазила се на просторији Тузла - Шековићи под непосредном командом штаба III. Корпуса. Од важнијих акција те бригаде напомињемо ово:

на друму Зворник - Нова Касаба уништена су троја борна кола, убијено 5 Нијемаца и заробљено доста хране.

Смрт фашизму - слобода народу!

Начелник штаба
(потпис нечитак)

(м.п.)

Командант, мајор
Косорић Перо

Архив Војноисторијског института,
фонд НОП-а, кутија 1111, рег. бр. 1-7

Извјештај штаба 19. бирчанске НОУ бригаде Штабу 3. корпуса НОВ Југославије, 8. јануара 1944.

ШТАБ
БИРЧАНСКЕ НОУ БРИГАДЕ
бр. сл.
8/1-44
- Положај -

ШТАБУ III КОРПУСА НОВЈ

Положај

У вези покрета наше бригаде на одређену нам просторију, обавјештавамо:

1) Дијелови 17. мајевичке и Романијског одреда кренули су јутрос у састав (својих јединица).

2) Ранија наша одлука о прикупљању хране из Сребреничког среза измијењена је, пошто би нас то задржало неколико дана, а један батаљон не би био у могућности извршити тај задатак, док би остављање већих снага онемогућили успјешну акцију на непријатељско упориште у Чапорима. Ради тога донесена је одлука да цијела бригада изврши покрет у току данашњег сутрашњег дана на просторију Милан Планина - Верићи и по прикупљеним подацима да извршимо напад на поменуто упориште, а затим да се пребацимо на просторију Кусаче - Цимрије и одатле на одређену нам просторију. У међувремену ћемо имати везу са дивизијом и поступити по примљеним директивама«. У вези с тим, данас ће се смјестити два (2) батаљона на просторију с. Грабовица, а сутра би батаљон из Власенице напустио град и кренуо у истом правцу. Посаду у Власеници нека организује К-да мјеста у заједници са Бирчанским одредом.

3) Ради мобилизације и попуне наше бригаде остаје политкомесар друг Раде, који ће тај посао обавити у заједници са К-дом подручја, као и организовање пребацавања соли за јединице наше дивизије.

Предње се доставља с молбом за сагласност.

Смрт фашизму - слобода народу!

Политкомесар,
Раде Јакић

(М.П.)

К-дант
Војко Илић

Зборник НОР-а, Том IV,
кн>. 21, стр. 155-156.

Извјештај штабу 27. НОУ дивизије, Штабу 3. корпуса НОВ Југославије, 5. фебруара 1944.

ШТАБ
XXVII НОУ ДИВИЗИЈЕ
Пов. бр. 34
5. II. 1944.

ШТАБУ III КОРПУСА Н.О.В.Ј.

Подносимо 15-дневни извјештај - извод из операцијског дневника од 15. до 31. јануара 1944. год.

3) XIX. Бирчанска бригада:

Од 15. до 21. јануара бригада је учествовала у нападу на Тузлу.

16. јануара код места на цести Живинице — Букиња разбијена је једна непријателска колона од око 120 војника. Том приликом је убијено 8 непријатељских војника и један официр. Заробљено 2 пушкостраљеза, 1 пикавац и један камион и мотоцикл. Наши губитци 1 мртав и 1 рањен.

17/18. јануара јединице учествовале у нападу на Илинчицу. Илинчица је ликвидирана али ју је непријатељ противнападом поново повратио. Упориште Илинчица било је појачано минским пољима због којих су наше јединице претрпјеле осјетне губитке.

18. јануара извршен ноновни напад на Илинчицу али без успјеха.

19/20. јануара поново напад правцем Мосник - Јела - Камени мост.

Напад неуспјео. Непријатељ добива појачање од Добоја и Зворника.

20. јануара у 11 часова бригада се повукла правцем Пар село - Бубањ - Вуковије - Кривача - Својат. За време борби око Тузле бригада је имала 9 мртвих и 20 рањених од тога 10 тешко.

21. јануара до 25. јануара бригада на просторији Живинице - Бијело Поље.

Од 25. до 31. јануара бригада на просторији Власеница један батаљон 30. ов. мј. прати болницу на Мајевицу.

Смрт фашизму - слобода народу!

Вд Политкомесара,
(потпис нечитљив)

(м.п.)

Командант, мајор
Косорић Перо

АВЈЈ, Фонд НОП-а, Кут.
1111, рег. бр. 5-7

Наређење штаба 27. НОУ дивизије, штабовима 2. крајишке и 19. бирчанске НОУ бригаде за покрет са просторије Калиновик-Трново на просторију Ракитница-Лукавац-Умољани, 10. априла 1944.

ШТАБ

XXVII. НОУ ДИВНЗИЈЕ

10. IV. 1944.

ШТАБУ II КРАЈИШКЕ БРИГАДЕ ШТАБУ XIX БИРЧАНСКЕ БРИГАДЕ

Јединице II Крајишке бригаде и XIX Бирчанске бригаде свом маневру у циљу избјегавања тежих удараца непријатеља на међупростору: Јабука-Правила-Устикolina - извршиле су покрет у правцу: »Вароши-Вујновића-Колаковића-преко Мазлине. У овом покрету јединице II. Крајишке бригаде наишле су на непријатеља - милицију и четнике у јачини 200 бораца у Мазлини. Послије једночасовне борбе ове јединице разбиле су непријатеља који је побјегао у правцу Мрежице.

Јединице XIX Бирчанске бригаде наишле су на непријатеља у селу Драгићима и успјеле да га разбију, заробивши један митраљез шарац и неколико милиционера, те један бацач са муницијом.

У вези са нашим даљњим покретом преко друма: Калиновик - Трново да на просторију Ракитница - Лукаца - Умљани, наређујемо:

Покрет ће се извршити у двије колоне и то:

Лијева колона. Састав: XIX. Бирчанска бригада, II. Крајишка бригада са два батаљона. Командант колоне, командант II. Крајишке бригаде, потпуковник Драган Станић, Креће правцем: село Варош - Добро Поље - Бољановићи - Челина - преко Козљена на Додиње - Дујмовићи - Ледићи. Немамо података да ли се непријатељ налази у Добром Пољу и Бољановићима. Ово испитати у току покрета и уколико има непријатеља ликвидирати га. Са овом колоном кретаће се и штаб дивизије. По доласку на одређени маршевски циљ ова колона смјестиће се на линију Дујмовићи - Ледићи - Дејчићи, обезбеђујући се од правца Лукавца - Ракитнице и друм Трново - Сарајево.

Десна колона: Један батаљон II. Крајишке бригаде. Командант колоне, командант батаљона. Креће правцем: Комарни Дол - Троглав - Тошићи - Турови - Требачај - Мијановићи, те ће се задржати, обезбеђујући се од друма Трново - Сарајево. Ова колона ће успут прикупити податке о Трнову и уколико буду мање снаге у њему, истог ликвидирати.

Напомене:

а) Правци обију колона су врло неподесни јер је врло велики снијег. Ради тога је потребно предводити јединице које ће за случај да коморе не могу се кретати исте помоћи,

- б) Знаци распознавања по предвиђеном кључу,
- ц) Ради прилично дугачког пута потребно је да у колонама влада ред,
- д) По доласку на одређене просторије колоне ће подесити свој смјештај и у другим околним селима, водећи рачуна о артиљерији која ће вјероватно бити активна од правца Трнова - Кијева.
- е) Штаб дивизије Дујмовићи,
- ф) Покрет обију колона у 21,30 часова.

Смрт фашизму - слобода народу!

Политкомесар:
З. Шкеровић

Командант: П-пуковник
Косорић Перо

Уколико буду прикупљени подаци повољни за нас - заповијест ће се измијенити у самом покрету.

(М.П.)

Ком. Див.
Перо

Зборник НОР-а
Том IV, књ.

Наређење штаба 27. НОУ дивизије, Штабовима 2. крајишке и 19. бирчајске НОУ бригаде за пребацивање на просторију Лелашца-Борја, 20. априла 1944.

ШТАБ
XXVII НО ДНВИЗИЈЕ
20. IV. 1944

ШТАБУ II. КРАЈИШКЕ НОУ БРИГАДЕ
ШТАБУ XIX. БИРЧАНСКЕ НОУ БРИГАДЕ
ШТАБУ ЈАХОРИНСКОГ НОП ОДРЕДА

У току јучерашњег дана непријатељ је у јачини око 200 стигао до Главатичева у циљу заузимања моста. Истога дана искористивши одсуство Мостарског одреда, који је ишао на пругу, непријатељ је дошао у село Чуховиће у јачини 200. Према обавјештењима добивеним од цивила стигле су неке непријатељске снаге (наводно Нјемци) у Ракитницу, а са неким дијеловима иду према Горњој Љутној.

Да би избјегли концентричан напад непријатеља јединице ове дивизије извршиће покрет у правцу Миљевина - Закмур у циљу прихвата наше XVI. Мусл. бригаде и дијелова око ње. Покрет ће се извршити слиједећим распоредом:

XIX. Бирчанска бригада: са просторије Аргут - Мокро - Стражиште - Диндо данас у 18 часова извршиће покрет правцем Аргут - Диндо, прећи друм Калиновик - Обаљ на отсјеку Грајсалићи - Калиновик - избити на просторију Јелашца - Борија. Бригада има задатак претходнице у дивизијској колони и према томе треба да очисти непријатеља на правцу покрета дивизије.

II. Крајишка бригада: са свим својим дијеловима стићи ће на просторију Аргут - Диндо до 18 часова када ће се укључити у колону дивизије и служити као главнина дивизије и њена заштитница. Правац покрета ове бригаде је поправцу XIX. Бирчанске бригаде.

Јахорински п. одред, штаб дивизије са својим дијеловима кретаће се позади XIX. Бирчанске бригаде.

Напомена:

а) XIX. Бирчанска бригада до наилаaska II. Крајишке бригаде штитиће правац од А>уте.

б) По доласку на просторију Јелашца - Борија издаће се потребна усмена заповијед за евентуални даљњи покрет, размјештај јединица и остало.

ц) Све јединице нек се снабдију са водичима.

д) II. Крајишка бригада базираће еве непокретне Италијане у Бјелемићима и о овоме обавијестити теренске раднике. А>удима код којих ће бити базирани болесници исплатити 15—20.000 Куна.

Смрт фашизму - слобода народу!

Политкомесар:

З. Шекровић

(М.П.)

Командант-п. пуковник

Коросић Перо

Зборник НОР-а, Том IV,

Књ. 24, стр. 319-320.

ДЕВЕТНАЕСТА БИРЧАНСКА НОУ БРИГАДА

Ова бригада ушла је у састав наше дивизије од самог формирања дивизије, али из разлога мобилизације и контролисања подручја Власеница-Бирач остала је ван дивизије све до 12. II 1944. год., када је ступила у састав.

Бригада је млада, формирана од Бирчанског партизанског одреда, са свим слабостима и недостацима једне младе јединице. Одсуство од 4 мјесеца, за које се вријеме налазила ван дивизије, учинило је да се све навике и слабости одредског живота задрже и послје преласка у бригаду. Ово је имало посљедица не само за партијски и политички живот јединица већ и посљедица у борбеном смислу.

Највећи проблем ове јединице био је удаљавање са свог терена (Бирча) на стране просторије, што се одразило у приличном броју дезертера.

Штаб бригаде као цјелина није се могао довољно снаћи нити довољно учити све недостатке и проблеме који се појављују у јединици. Његова помоћ није била брза, а нити је могла бити ефикасна. Штабови батаљона били су млади и неискусни, а у борбеним ситуацијама нијесу се умјели сналазити; управо смо морали извршити извјесне промјене у штабовима I и III батаљона. Нижа војно-политичка руководства била су такођер слаба, неискусна и у борби непровјерена.

Познавајући све ове слабости и недостатке ове јединице, Политодјел јој је дао пуну помоћ, тако су се увијек један или два члана налазила у тој бригади.

Бригада када је дошла у састав дивизије бројала је 480 бораца (три батаљона), партијска организација бројала је 56 чланова, 12 кандидата и 59 скојеваца.

Партијско чланство било је већином младо, примљено у току борби, неискусно и непровјерено, што је имало за посљедицу да се Партија није осјећала као руководилац у јединици. У већини случајева партијске ћелије биле су састављене од командног кадра без иједног члана међу борцима.

Главни недостаци партијске организације били су немање партијности и одговорности пред Партијом. Фамилијарност је била честа појава, зато критике и самокритике готово није ни било. Иницијатива код партијских јединица није се осјећала. Батаљонски партијски руководиоци као и бригадни, иако су се трудили, нијесу умјели довољно да пруже помоћ овако слабим партијским ћелијама. Састанци су одржавани - радни редовно, теоретски повремено, а ванредних може се рећи није ни било. Састанци су били шаблонизирани, без постављања конкретних питања и учачања главних недостатака и проблема чета.

Овако слаба партијска организација није могла дати пуну помоћ скојевској организацији. СКОЈ се такођер није осјећао по четама, а нити се је омасовио, иако је за то било доста услова. Главни недостаци скојевске организације били су што се скојевци нису осјећали као млади комунисти, а у већини случајева били су идеолошки неопредијељени. Оваквом стању допринио је велики број неписмених омладинаца, те се њихов теоретски ниво могао теже уздизати. И као један од првих задатака пред скојевске активе постављен је задатак ликвидације неписмености. У томе су постигнути добри резултати. Процент неписмених свео се на минимум.

Теоретски ниво партијског чланства био је и остао врло низак. Овај проблем смо рјешавали као у (2) крајишкој бригади, путем батаљонских теоретских састанака, гдје су се износила најважнија теоретска питања и проблеми.

Главни проблем за Партију био је дезертерство. Због дезертерства били смо принуђени да расформирамо III батаљон, који се био свео на минимум, те као борбена јединица није могао опстати. Поред бораца дезертирали су и чланови Партије (7).

Због оваквог стања у партијској организацији ми смо приступили чишћењу и реорганизацији односно правилној расподјели партијаца по четама и батаљонима. Размјештај партијаца вршили смо и из разлога да би отклонили фамилијарност (били су из истог села, у пријатељским односно родбинским односима итд.). Ова се мјера показала као добра.

Проблем дезертерства био је актуелан до преласка ријеке Праче на просторију Фоча - Калиновик. На овој просторији није се десило ниједан случај дезертерства. Ово се објашњава правилним партијским и политичким радом, а истовремено и удаљавањем од свог родног краја Бирча.

Други важнији проблем за ову јединицу, који смо озбиљно поставили пред Партију и руководиоце јесте помањкање бриге за људство, што се огледа у приличном броју несталих, а за то највећу одговорност сноси нижи командни кадар.

Политичко-културни рад је био слабо разбијен. Он се углавном сводио на аналфабетске течајеве и хорове. Било је мањих приредаба које су борци појединих чета приређивали за народ. Главни недостатак овога рада лежао је у томе што се сводио на мали број учесника у овоме раду - обично на руководиоце не обухватајући шире борце. У овом смислу давали смо им помоћ и од дивизијске културне екипе, коју они нису правилно искористили у организационом смислу.

Рад у масама био је прилично добар у односу на снагу организације. На терену су успостављени народна власт и повјеренства н(ародне) власти. На терену миљевинске општине другови из I батаљона уз помоћ позадинских радника формирали су одборе УСАОЈ-а.

Однос према масама био је правилан на терену Фоча - Калиновик. На терену Главатичево - Заборани било је појава пљачке. Ова

се појава објашњава на том терену сталном борбом са четницима и великом мржњом коју ови борци гаје према четничким бандама. Партијска организација је брзо интервенисала, те се ова појава јавно преко конференција осудила.

Партијска организација у току офанзиве имала је недостатака услед приличног броја губитака у руководећем кадру. Било је случајева да у читавом батаљону нема у потпуности ниједне команде чете нити самог штаба батаљона. У борбеном погледу бригада као цјелина одговарала је своме задатку. Борбеност бригаде умањивао је проблем муниције.

Штаб бригаде на новој просторији показао се иницијативан и давао је пуну помоћ командном кадру, добро руковао јединицом и на вријеме увиђао недостатке и проблеме.

Данас главни проблем за ову бригаду је попуна људством. У ту сврху се и налази на терену Бирча, гдје врши мобилизацију.

За политодјел
Буро Меденица

А ЦК СКЈ, Фонд ЦК СКЈ,
бр. 1944/179
Зборник НОР-а 1-1X/6, 126-128;
Извори за историју ук ЦК СКЈ и
његових органа, књ. 17, стр. 290-293.

Штаб 27. НОУ дивизије, Штабу 3. корпуса НОВ Југославије, 13. маја 1944.

ШТАБ
XXVII Н.О.У. ДНВИЗИЈЕ
13. V. 1944.
Положај

ШТАБУ III. КОРПУСА НОВЈ

Подносимо петнаестодневни извјештај - извод из операцијског дневника од 1. III. до 15/III 1944. год.

I., II. и III. марта бригада се налазила Плочник - Барник - Врнеши. На овој просторији обезбјеђивала правац Рогатица - Соколац.

IV. Марта бригада појачана са II. Батаљоном II. Крајишке бригаде извршила покрет до на просторију Чадовина - Пијесак. На ову просторију није се стигло ради великог снијега.

V. марта у вези пребацивања дивизије на сектор Горажде - Фоча бригада извршила покрет до на просторију Чадовина. Око 15 часова непријатељ у јачини једне бојне извршио напад у селу Чадовини и потиснуо бригаду до села Паприца гдје је задржан и након оштре борбе одбијен у правцу Рогатице. У овој борби бригада је имала 7 мртвих и 10 рањених (4 мртва и 8 рањених су из II. бат. II. КНОУ бригаде). Изгубљена комора од 32 коња. Борба је трајала око 4 часа. Непријатељски губици 25 до 30 избачених из строја. Послије борбе бригада је заноћила Шљивине - Орахово.

VI. марта бригада у покрету до на просторију Берг - Думањићи.

VII. марта на истој просторији одржани су састанци четни и батаљонски као и састанак штаба бригаде са начелником Штаба дивизије, који се са овом колоном налазио за сво вријеме.

VIII. марта бригада на истом мјесту. II. батаљон II. Крајишке бригаде био нападнут од јаче непријатељско усташке колоне из Рогатице и том приликом имао 2 мртва и 1 рањеног и изгубио тешки митраљез. Непријатељ је имао 2 мртва и 7 рањених.

IX. марта бригада извршила покрет преко Устипраче, ликвидирајући исту до на просторију Тохољи - Мирвићи, ухвативши везу са Штабом дивизије и II. Крајишком бригадом. У Устипрачи заплаћена је извјесна количина муниције и одјела.

X., XI. марта и XII. XIII., XIV. бригада била на просторији Вранићи - Бутковићи - Гочела обезбјеђујући се од правца Горажда и друма Рањен - Горажда. За ово вријеме расформиран је III. батаљон и борци истог батаљона подијељени су у I. и II. батаљон. Одржани су војни и политички састанци по четама и батаљонима.

Закључак.

У овом периоду погинула су 4 друга а рањена 2.

Непријатељски губици: 25 до 30 избачених из строја.

Губитака у оружју није било. Зплијењено је око 15 пушака, 1500 метака, нешто бомби и остале спреме.

Политкомесар:

(м.п.)

Командант п. пуковник

Косорић Перо

А ВЈ, Фонд НОП-а,
кут. 1111, рег. бр. 15-7.

Штаб 27. НОУ дивизије, Штабу 3. корпуса НОВ Југославије, 26. јуна 1944.

ШТАБ
XXVII НОУ Дивизије
бр. 57
26. јуни 1944

ШТАБУ III КОРПУСА НОВ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Достављамо петнаестодневни извјештај - извод из операцијског дневника у времену од 1. - 15. јуна 1944. године.

XIX. Бирчанска НОУ бригада:

1. - 6. VI. У овом временском периоду бригада се налазила на просторији Гојковићи - Власеница са задатком затварања правца од Милан планине, контролисања друма Власеница - Шековићи те затварања правца Власеница - Зворник и Власеница - Хан Пијесак. Истовремено бригада је вршила и гарнизонску службу у Власеници. Предузете су акције чишћења четничких банди на Малом Пољу и у Доњем Залуковику. Једна чета ове бригаде која је пратила болеснике и инвалиде у Сребренички крај имала је сукоб са усташама. У борби је погинуо један наш борац, док је један рањен. Изгубљен је један п. митраљез »Брада«. Непријатељ је имао више губитака.

5. VI. Формиран је III батаљон ове бригаде.

6. - 15. VI. Бригада се налазила на просторији: Бунарић - Мекоте - Ракино Брдо са задатком затварања права од Живиница и Грачанице, контроле цесте Кладањ - Тузла, затварање правца од Тубковића и Спрече, те контрола цесте Тузла - Зворник. Задатак бригаде је надаље био мобилизација. III. батаљон је остао у Власеници као посада те са задатком затварања правца Зворник - Власеница и Власеница - Хан Пијесак.

9. VI. Једна чета бригаде је вршила акцију на зелено-кадровска села Прњавор, Палавре и Јајиће. Убијена су 3 зеленокадровца, заплијењена 3 пушке са муницијом те 2 коња. Наших губитака није било.

II. VI. Одржан је збор у Спречи, на коме је вршена мобилизација. Мобилисано је 52 младића.

12. VI. Једна чета упућена преко цесте ради прикупљања хране. У овој акцији је убијено 8 непр. војника а 8 је рањено. Заплијењен је 1 њемачки пикавац и нешто бомби.

14. VI. Једна непријатељска колона састављена од зеленокадроваца и СС-оваца покушала је из Тубаковића продријети према Ракином Брду, али је одбачена натраг преко Спрече.

Закључак:

У овом временском периоду наши губици су били: 1 мртав и 1 рањен.

Непријатељски губици: 11 мртвих, 8 рањених.

Мобилисано је 52 бораца.

Дезертирало је 3 борца.

Смрт фашизму - Слобода народу!

Политкомесар:

З. Шкеровић

(м.п.)

Командант-п. пуковник

Косорић Перо

А ВЈЈ, Фонд НОП-а,
кут. 1111, рег. бр. 15-7

Штаб 27. НОУ дивизије, Штабу 3. корпуса НОВ Југославије, 1. августа 1944.

Штаб
XXVII ноу дивизије
бр. 67
1. VIII. 1944.

ШТАБУ III. КОРПУСА НОВ Југославије

Положај

Аостављамо петнаестодневни извјештај - извод из операцијског дневника за вријеме од 1. - 15. јула 1944. године.

XIX. ноу бригада:

Од 1. VII. до 14. VII. 1944. г. бригада се налази на просторији Ракино Брдо - Шехер - Осмаци - Бунарић са једном четом у Власеници. За све ово вријеме није било сукоба са непријатељем. Бригада је била у срећивању са појачаним војно-политичким радом по јединицама као и политичким радом међу становништвом.

9. јула извршена је заклетва и смотра бораца бригаде уз присуство Штаба корпуса, штаба дивизије и делегата III. и V. Војвођанске ноу бригаде. Са ове свечаности послане су поздравне депеше Врховном Штабу и Штабу III Корпуса. Послије свечаног дијела културна екипа дивизије дала је приредбу за војску и народ.

10. јула одржан је састанак штаба бригаде са штабовима батаљона којему је присуствовао и политички комесар дивизије. На састанку је претресано срећивање јединица и припреме за слиједеће акције.

14. јула једна непријатељска колона састава СС и четници јачине једног батаљона са 4 топа извршиле су напад на наше јединице у селу Брезику од правца Јелица - Мећења. Истовремено једна друга непријатељска колона (СС, четници и милиција) наступала је од правца Тузле и напала наше снаге на линији: Вис - Вуковине - Какањ. Непријатељ је имао и у почетку успјеха али одлучним нападом наших јединица истога дана око 18 х био је протјеран преко ријеке Спрече и цесте Тузла - Зворник и повукао се у правцу Тузле и Јелице. У овој борби непријатељ је имао око 50 мртвих и рањених, док су наши губици били 2 погинула и 3 рањена. Међу погинулима и командир чете, поручник Славко Ступаревић.

Истога дана једна група четника из Пожарнице са четницима Папраче покушала је да изврши напад на болницу у селу Михајловићи. Једна чета XIX бригаде која је одмах упућена разјурила је четничке банде.

15. јула бригада била у покрету на просторију Власеница - Рајићи.

У овом времену извршене су извјесне промјене у командном кадру батаљона. Тако је за в.д. команданта III батаљона постављен поручник Цвијан Шевковић, а за команданта I. батаљона капетан Арслан Готовушић, упућен од штаба ове дивизије. В. д. команданта III батаљона друг Славко Рупић разријешен је дужности.

За вријеме боравка у долини ријеке Спрече бригада је вршила осигурање аеродрома и транспорт рањеника и овај задатак извршила са успјехом.

Морал бораца и борбеност добар. Дезертерства није било. Здравствено стање добро.

Политкомесар
З. Шкеровић

Начелник штаба
п. пуковник
(м.п.)

Командант-п. пуковник

А ВЈЈ, Фонд НОП-а,
кут. 1111, рег. бр. 18-7

Извјештај секретара бригадног комитета СКОЈ-а 19. бирчанске НОУ бригаде

Обласном комитету СКОЈ-а за источну Босну о политичком и културно-просвјетном раду скојевске организације,

22. октобра 1944.

БРИГАДНИ КОМИТЕТ СКОЈА
XIX НОУ БИРЧ. БРИГАДЕ
Тузла 22/X 1944.Г.

ОБЛАСНОМ КОМИТЕТУ СКОЈА

Тузла

Бројно стање организације Скоја у бригади износи 90 чланова. Досадашње бројно стање износило је 85 чланова. Извршено је проширивање актива и у току овог мјесеца уведено је 7 нових чланова, а из Скоја у партију 2 члана. Старих бораца омладинаца који нису обухваћени организацијом незнатан је број. Поред њихове оданости, вјерности а нарочито добре борбености не могу ући у обзир због недовољне дисциплине и свјесног разумијевања. Тим људима се посвјећује извјесна већа пажња која нормално или привремено може уродити плодом, па да после свог времена поново избију њихови недостатци на површини. Једним детаљнијим упорним радом с њима да ће се ипак постићи.

Борбеност која долази на прво мјесто оданост и дисциплина су задовољавајући. Скојевци служе у Бригади збиља као примјер свим борцима. Однос скојеваца према новим борцима је праведан и задовољавајући. На састанцима актива рјешавају и престају све нездраве појаве, неправилности, све проблеме и питања која се постављају пред партију. При овоме се види да ствари постављају и резонују врло правилно. Осјећа се код њих настојање да код нових бораца уклоне њихове недостатке и што више постигну резултате. То се одражава у другарским савјетовањима, опоменама, и разговорима са појединцима. Резултати тога рада су видни. Већ велики број омладинаца показује се веома добро и у борби и у извршавању постављених задатака као и дисциплини. Питање дезертерства код старих бораца је ликвидирано.

Политички и теоретски рад кренуо је напред. Показује се код њих сад много више жеља и интересовања него до сада. Постављају питања, у дискусијама узимају ширег учешћа. Дошли су до сазнања тек сад и увјерења да без теоретске уздигнутости не могу ићи напријед (те) им је сад жао с обзиром да би могли доћи на руководећа мјеста. Мјесечни план рада који смо поставили за текући мјесец дана већ је прераћен.

Културно-просвјетни сектор за последњи мјесец дана постигао је прилично добре резултате. Овај сектор рада необично је оживио. Даване су приредбе у Горњој Тузли, Симин Хану и К За два-три дана даће се приредба у Живиницама и у Тузли. Писање чланака кренуло је напријед. Написане чланке ускоро ћемо Вам слати. Ликвидирање неписмености се окончава. Надамо се да ћемо до конца мјесеца моћи ликвидирати неписменост, најдаље у току идућег.

Будућност скојеваца над новим борцима је прилична.

Сектор рада на терену је исто тако појачан и осјетно се. Одржаване су конференције са омладином око Илинчице. П Симин Хана. Успјех одржаваних конференција показује добровољно долажење омладинки у бригаду. Имамо омладинки из Г. Тузле, из Парсела, Креке, Илинчице.

По свим секторима рада спроведено је такмичење у вези окружења и обласне конференције, I конгреса, прославе год. дивизије и год. бригаде која ће се ускоро одржати.

Резултати такмичења

V. сект. Сви скојевци стари борци као и велики дио омладине рукују аутоматским оружјем и задовољавајућом га брзином склопе и расклопе.

П. сект. За двадесет дана прерађен мјесечни план. Поред тога сви омладински листови редовно пречитавају као и фронт слободе и остали листови и пропагандни материјал.

Састанака рад. скојевских	25
Састанака теорет. скојевских	30
Чет. конфернција омладинских	20
Скојев. бат. конференција	3
Саст. бат. комитета	5
Саст. бат. комитетских радних	3
Саст. бригадног комитета	2
Саст. бригадног комитета теорет.	1
Омлад. конфер. одржаних на терену.	5

Културно-просвјетни сект. Ликвидирање неписмености приводи се крају. У току овог мјесеца вјерујемо да ће се потпуно ликвидирати. Са писањем чланака овог мјесеца прилично се успјело. Одржано је приредби и сијела 5.

У партију у току мјесеца уведено 2.

У Ској 7.

Као најважнији проблем поставља се питање кадрова скојевских, јер чим се ови уздигну, узимају се за руководства. За два дана дат ће се приредба у Живиницама, друга у Тузли.

Бригадни комитет СКОЈ-а
секретар
Гордана Танасковић

Извјештај политичког комесара 27. НОУ дивизије Политичком комесару 3. корпуса НОВ Југославије о војно-политичком раду, 4. фебруара 1945.

XIX. Бирчанска бригада:

У овој бригади политички рад темељио се на истом плану као и у осталим бригадама, с тим што је кроз јединице прорађена тема: »О узроцима ратова«. Такођер је културно-просветни рад био нешто живљи него у XVI. бригади. У батаљонима је одржано осам предавања из географије (о постанку земље, континентима, географском положају Југославије и о Балкану). У овом мјесецу забиљежен је и већи број састанака са командама чета, које су одржавали углавном чланови штаба бригаде, а са циљем да уздигну више чланова команди чета и да што је јасније пред њих поставе све задатке. Ових састанака било је по батаљонима три-четри. Састанци са политкомесарима (или помоћницима) чета такођер су одржавани у сваком батаљону најмање по три па и четири пута.

Иако су и команде чета и сви старији борци припремани за пријем новог људства било је код извјесног мањег броја нижих руководиоца (политичких и војничких) извјесне бесперспективности - невјеровања да се од нових бораца могу створити добри борци, али полије интервенције од стране штаба бригаде и састанцима са њима одклоњена је ова бојазан. Иначе пријем новог људства био је углавном добар.

У Бригади је одржано у току мјесеца око 40 конференција, од којих извјестан број са непотпуним четама ради тога што смјештај није дозвољавао другачије. Политичких часова одржано је у бригади око 75, од којих такођер извјестан број са непотпуним четама и установама око штаба бригаде. Већи број ових часова држали су руководиоци из батаљона, јер четни руководиоци, као ни у осталим бригадама, нису још у стању да држе успјешне часове и конференције. На овим састанцима и конференцијама углавном су претресана сва питања из живота бораца, а нови борци су показали доста интереса и прилично су живо учествовали у дискусији. Многи часови и конференције су одржаване по питању која су сами борци спонтано постављали на дневни ред. И овај се начин показао врло погодан за нове борце. Писменост углавном свих бораца у многим олакшава рад са борцима (новим).

У бригади је почетком јануара формиран четврти батаљон, који слабије стоји од осталих батаљона, али је у борбама показао прилично успјеха.

У бригади има прилично упражњених мјеста у командама и штабовима. У читавој бригади има 23 или 24 упражњена мјеста од којих 12 мјеста политкомесара и помоћника политкомесара.

Да би се колико-толико ријешио проблем нижих политичких руководиоца издвојено је из свих јединица 16 најбољих бораца са

изгледима на уздицање и еа њима се код штаба бригаде ради у виду кратког нижег политичког курса.

Кроз борбе које је бригада водила под тешким условима (хладноћа) на цести Соколац - Власеница ново људство, иако је увођено у борбе без предходне озбиљније припреме (ради краткоће времена), прилично је научило кроз ове борбе и већ се сналазе добрим дијелом.

Већ је углавном престала појава која је до сада била честа - симулирање разних болести ради избјегавања службе или повратка у Србију и дисциплина је већ на приличној висини. Највећи број ових бораца као уосталом ни у другим бригадама, није свјесно опредељен за НО покрет. У овој бригади било је појаве дезертерства нових бораца док су били у контакту са србијанским јединицама и док су им долазили родитељи. Међутим сви су похватани и повраћени у јединице уз потребно објашњење на конференцијама и извјесне казне (поправне мјере). Код старијих бораца дезертерства је било док је бригада боравила у близини Тузле и то искључиво људства из околне Тузле и углавном појединачни случајеви. У бригади је било неколико појава самосмрзавања код нових бораца и по овим случајевима у свим јединицама бригаде одржане су конференције, објашњавајући овакве мјере и указивајући на посљедице - казне које овакве појаве повлаче са собом.

Јединице ове бригаде одржале су конференције са народом у селима: Хусино, Петровић, Допасци, Грабовица, Каменити Долови, Височник, Врачка. Јединице ове бригаде у Бирчу су славиле божић са народом.

На годишњицу Леђинове смрти такођер су одржане предавања по јединицама.

Почетком јануара појавио се пјегави тифус у бригади, али не у већој мјери а добивен је у селима лијево и десно од цесте Живинице - Кладањ, гдје су водили борбу са србијанским четницима и гдје су се задржавали извјесно вријеме. Спријечено је ширење ове болести. У бригади ради нижи санитетски курс са 16 слушалаца, који треба да ријеша питање четног санитета.

Интендантура је већ добро срећена и организована. Садашњи интендант који је завршио интендантски курс у Тузли пожртвован је и вриједан а добар организатор. Интендант по батаљонима осјетно слабији, нису довољно писмени, али углавном задовољавају а имају сви замјенике.

Об служба у овој бригади није на висини, јер још немају бригадног обавјештајца као ни у два батаљона.